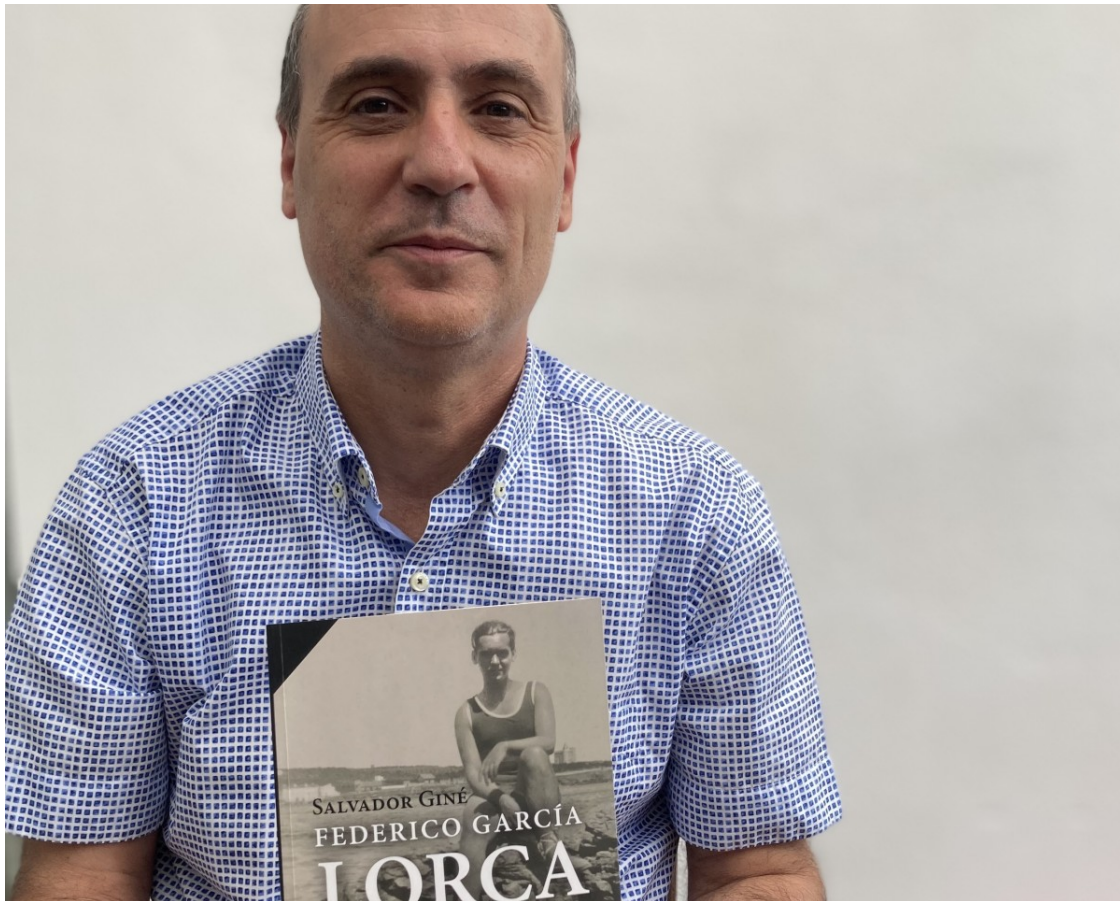

Federico García Lorca i un viatge biogràfic que (gairebé) passa per Reus

L'autor de les Garrigues Salvador Giné presenta el llibre "Federico García Lorca a Catalunya", on aborda el caràcter polifacètic del poeta i la seva vinculació amb la cultura catalana

Detall d'una imatge de Giné, tot mostrant la portada del seu llibre | Cedida

?Federico García Lorca era una persona polièdrica, virtuosa, de caràcter obert, afable i progressista; també **s'estimava Catalunya?**. D'aquesta manera, el llicenciat en Geografia, escriptor de llibres d'itineraris i sobre la història de l'ús de les armes de foc als Estats Units, **Salvador Giné** (Borges Blanques), presenta el volum *Federico García Lorca a Catalunya* (Viena Editorial, 2021). La creació inclou, també, els pròlegs d'Antonina Rodrigo i de Víctor Fernández.

En aquest cas, Giné copsa l'itinerari vital del poeta en el seu darrer any i mig de vida en territori català, on inclou la **quasi visita a Reus, al Teatre Fortuny**, per presentar l'adaptació de 'La dama boba' i la seva obra 'Yerma'. Malauradament, no se sap ben bé per què, Lorca no arribarà mai a posar els peus a la capital del Baix Camp; ja ho tenien això les estrelles el 1935; l'assumpte no ha

canviat massa, però?, esmenta l'autor sobre les excentricitats dels famosos abans i ara.

Giné descobreix al llibre localitzacions lorquianes, però no s'atura aquí; com a especialista en l'elaboració de llibres d'itineraris, ens sorprèn amb treball de camp fet. ?Si sabem que estiuejava a Cadaqués, situo exactament on. Ho he mirat de verificar ?in situ', he comprovat si encara existeixen moltes de les ubicacions que freqüentava i ho he fet constar. A banda d'això, també hi afegeixo informació de context històric, per tal de situar tothom?, assenyala.

Els orígens d'aquesta empresa van sorgir arran un encàrrec d'una altra editorial, assumit per Giné molt abans que arribés la Covid. La publicació ha vist la llum, però, gràcies a l'acolliment del projecte per part de Viena Editorial, qui ha apostat per donar-li sortida. ?De fet, vaig poder recórrer Catalunya, tot resseguint les passes de Lorca i tot transportant-me al passat, en un temps en què hom es podia moure lliurement, sense restriccions pel virus?, repassa. Per això, hi dedica un recorregut detallat pels (com titula Antonina Rodrigo al pròleg), ?escenaris lorquians?, on va viure Lorca i què va visitar. D'aquesta forma, l'escriptor convida al lector a fer turisme a través d'un historial de localitzacions catalanes.

Giné s'ha mogut per Barcelona, Cadaqués, Figueres, Empúries, Sant Cugat del Vallès, **Reus**, Manresa, Molins de Reis, Vic, Igualada i Sabadell; i ha fet servir, a més, una bibliografia d'allò més diversa, així com fotografies d'arxiu. ?Vaig invertir dos anys a fer el llibre, a estones lliures i fora de l'horari laboral; la pandèmia també em va regalar més temps?, aporta.

Un andalús cantant en català

Com l'autor va detallant a *Federico García Lorca a Catalunya*, el dramaturg va ser una celebritat amb moltes habilitats. Més enllà de la poesia i la tasca literària, tenia formació musical i va distingir-se, també, per ser ?un gran orador i conferenciant?; embadalia tant els sectors humils com els més selectes. ?Lorca componia peces musicals, tocava el piano i, en alguns casos i, tot i ser d'Andalusia, cantava en català. Era una persona molt oberta, que s'obria a qualsevol cultura; se sabia les lletres de cançons que alguns catalans, tan sols, sabien taral-lejar?, explica Giné. Cantava, per exemple, la nadala *El desembre congelat*.

El seu tarannà polifacètic i la seva facilitat per relacionar-se amb tothom el va dur a rodejar-se de grans personalitats catalanes. Giné destaca Salvador Dalí, Josep Maria de Sagarra, Domènec Guansé i Margarida Xirgu, entre molts altres. ?La rebuda del teatre de Lorca també es tracta al llibre, parlem de la censura en algunes de les seves obres i quina acollida van tenir a diverses localitats catalanes. Fem una mena de gira i concretem on hi va haver polèmica?, manifesta.

Per posar un cas, *Yerma*, que va ser titllada pel sector eclesiàstic i conservador de ?pornogràfica i immoral?, per anar en contra de la institució del matrimoni, ?va ser prohibida a Vic i, per poc, a Igualada?, resol. Val a dir que, a Reus, aquesta es va dur a terme sense problemes. ?No he trobat cap controvèrsia a la capital del Baix Camp; per alguna raó, no hi va haver entrebancs. Potser, la ciutat era més progressista?, esmenta.

Un altre aspecte tractat és la faceta creativa i artística, en el camp pictòric, de García Lorca. ?Va arribar a fer exposicions, per exemple una pels volts del 1927, amb un total de 24 quadres?, diu. És a dir, que si s'hi posava, s'hi deixava la pell. Com a conferenciant, també en va presidir moltes de trobades socials. ?Al llibre ubico els edificis on havia intervingut com a ponent. Parlo de quan va ser al Casal del Metge, a la Via Laietana de Barcelona, edifici existent encara avui i que és seu de Mutual Mèdica, la mutualitat dels metges?, posa en relleu.

Juntament amb aquest esment, també, n'ofereix (com dèiem) context històric al voltant de què s'hi feia en aquell edifici, així com quines persones el freqüentaven.

?Visca Catalunya lliure!?

El que vol fer palès Giné amb aquest projecte és que García Lorca, un vertader home orquestra, era una persona que s'integrava fàcilment als llocs que visitava i Catalunya va ser significativa per a ell. Sempre deia que venia del 'Reino de Granada', però això no era obstacle perquè se sentís atret per la cultura catalana. Fins i tot, va signar un manifest pel català en plena dictadura de Primo de Rivera. Ell secundava que el català era una llengua viva i s'estimava les sardanes?, resumeix.

A tall de curiositat i per a les persones que adquireixin el llibre, a l'apartat de Lorca a l'Empordà, s'hi trobaran que, en un context ben diferent de l'actual?, Lorca, acompanyat de Dalí i Jaume Miravittles -ambdós havien estat tancats a la presó per causes diferents-, van signar el llibre de visites d'un restaurant. Tots dos van al·ludir al seu passat de presidaris, tot esmentant que eren, però, 'expresidaris' i, en aquest cas, Lorca, per seguir-los la veta, va escriure *Presidario en potencia. Visca Catalunya lliure!*, assenyala Giné. De fet, l'anotació, procedent de l'arxiu d'Antonina Rodrigo, es troba reproduïda al llibre. Rodrigo, per sort, va fotocopiar-la abans que no desaparegués?, es fa constar al volum.